

- b) art. 81 § 2 k.p.k. w związku z art. 88 § 1 k.p.k. w zakresie zwrotu „(...) uzasadniony (...)” odnoszącego się do przypadku złożenia wniosku o zmianę pełnomocnika z urzędu w postępowaniu karnym jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji;
- 2) zwrot o kosztów za sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz zwrot kosztów postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym i przyznanie mi kosztów nieopłaconej w całości lub w części pomocy prawnej udzielonej A B z urzędu według norm przepisanych oświadczając, że koszty te nie zostały opłacone w całości lub w części;
- 3) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z następujących dokumentów:
- a) postanowienia Sądu Rejonowego w Ż z stycznia 2021 roku, sygn. akt – *na okoliczność: wyznaczenia dla Skarżącego pełnomocnika z urzędu do sprawy ze skargi konstytucyjnej od postanowienia Sądu Rejonowego w Ż z października 2020 roku w sprawie o sygn. akt ; daty wydania tego postanowienia; umocowania pełnomocnika do sporządzenia i złożenia w imieniu Skarżącego skargi konstytucyjnej oraz do reprezentacji Skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym; zachowania terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej;*
- b) postanowienia Sądu Rejonowego w Ż W z marca 2021 roku, sygn. akt – *na okoliczność: zwolnienia poprzedniego pełnomocnika z urzędu (radcę prawnego K B) do sprawy ze skargi konstytucyjnej od postanowienia Sądu Rejonowego w Ż z października 2020 roku w sprawie o sygn. akt ; daty wydania tego postanowienia; umocowania pełnomocnika do sporządzenia i złożenia w imieniu Skarżącego skargi konstytucyjnej oraz do reprezentacji Skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym; zachowania terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej;*
- c) pisma Okręgowej Izby Radców Prawnej w K z marca 2021 roku – doręczonego pełnomocnikowi w dniu 15 kwietnia 2021 roku – *na okoliczność: wyznaczenia dla Skarżącego pełnomocnika z urzędu do sprawy ze skargi konstytucyjnej od postanowienia Sądu Rejonowego w Ż z października 2020 roku w sprawie o sygn. akt ; daty pisma i daty jego doręczenia; umocowania pełnomocnika do sporządzenia i złożenia w imieniu Skarżącego skargi konstytucyjnej oraz do reprezentacji Skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym; zachowania terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej;*
- d) wydruku śledzenia przesyłki dla listu Okręgowej Izby Radców Prawnej w K – *na okoliczność: daty doręczenia pisma Okręgowej Izby Radców Prawnej w K z marca 2021 roku pełnomocnikowi Skarżącego;*
- e) postanowienia Sądu Rejonowego w Ż W z października 2020 roku, sygn. akt – *na okoliczność: istnienia*

- ostatecznego rozstrzygnięcia sądu o wolnościach i prawach Skarżącego, daty wydania tego postanowienia, treści rozstrzygnięcia i uzasadnienia, podstawy prawnej postanowienia - ostatecznego rozstrzygnięcia sądu o wolnościach i prawach Skarżącego; wyczerpania drogi prawnej zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w związku z art. 79 ust. 1 Konstytucji;*
- f) elektronicznego pokwitowania odbioru postanowienia Sądu Rejonowego w Ż z października 2020 roku, sygn. akt – *na okoliczność: daty doręczenia postanowienia Sądu Rejonowego w Ż z października 2020 roku, sygn. akt Skarżącemu i jego pełnomocnikowi w postępowaniu o sygnaturze akt ; zachowania terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej;*
- g) wniosku A B z listopada 2020 roku – *na okoliczność: zachowania terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej; daty wpływu do sądu;*
- h) pisma Okręgowej Izby Radców Prawnej w K z lutego 2021 roku adresowanego do radcy prawnego K B – *na okoliczność: wyznaczenia dla Skarżącego pełnomocnika z urzędu – radcę prawnego K B do sprawy ze skargi konstytucyjnej od postanowienia Sądu Rejonowego w Ż z października 2020 roku w sprawie o sygn. akt daty pisma zachowania terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej;*
- i) zażalenia A B z sierpnia 2020 roku – *na okoliczność: wyczerpania drogi prawnej zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w związku z art. 79 ust. 1 Konstytucji;*
- j) zarządzenia z sierpnia 2020 roku, sygn. akt - *na okoliczność: wyczerpania drogi prawnej zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w związku z art. 79 ust. 1 Konstytucji;*
- k) wniosku A B z lipca 2020 roku – *na okoliczność: wyczerpania drogi prawnej zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w związku z art. 79 ust. 1 Konstytucji.*

II. Jednocześnie wskazuję, że ostateczne rozstrzygnięcie sądu o wolnościach i prawach Skarżącego, tj. postanowienie Sądu Rejonowego w Ż z października 2020 roku, sygn. akt zostało doręczone Skarżącemu w dniu 05 listopada 2020 roku, a jego pełnomocnikowi w postępowaniu o sygnaturze akt w dniu 03 listopada 2020 roku.

Następnie Skarżący wnioskiem z listopada 2020 roku, nadanym w dniu listopada 2020 roku do Sądu Rejonowego w Ż a doręczonym Sądowi Rejonowemu w Ż w listopada 2020 roku, wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych

i ustanowienie radcy prawnego z urzędu do sporządzenia i złożenia skargi konstytucyjnej. Złożenie tego wniosku, zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym wstrzymało bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Ż z dnia stycznia 2021 roku, sygn. akt ustanowiono dla Skarżącego A B pełnomocnika z urzędu do sprawy ze skargi konstytucyjnej od postanowienia Sądu Rejonowego w Ż z października 2020 roku w sprawie o sygn. akt , a pismem z lutego 2021 roku (doręczonym Sądowi Rejonowemu w Ż w dniu lutego 2021 roku) Okręgowa Izba Radców Prawnych w K poinformowała radcę prawnego K B o ustanowieniu Jej pełnomocnikiem z urzędu dla Skarżącego.

Następnie, postanowieniem z marca 2021 roku, sygn. akt , Sąd Rejonowy w Ż zwolnił radcę prawnego K B od obowiązku zastępowania Skarżącego w niniejszej sprawie i zwrócił się do Okręgowej Izby Radców Prawnych w K o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu dla A B

W dalszej kolejności pismem z marca 2021 roku (doręczonym mi w dniu 15 kwietnia 2021 roku) Okręgowa Izba Radców Prawnych w K poinformowała mnie o ustanowieniu pełnomocnikiem z urzędu dla Skarżącego w niniejszej sprawie. Zatem od dnia 16 kwietnia 2021 roku wznowił bieg termin do wniesienia skargi konstytucyjnej, zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, przy czym w związku z brakiem pełnomocnika z urzędu w okresie marca 2021 roku – kwietnia 2021 roku i złożonym wcześniej przez A B wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, termin na wniesienie skargi konstytucyjnej nie biegł.

W rezultacie powyższego, zachowany został termin do wniesienia skargi konstytucyjnej.

III. Ponadto, informuję, że od postanowienia Sądu Rejonowego w Ż z października 2020 roku, sygn. akt nie został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

UZASADNIENIE

I. STAN FAKTYCZNY

Zarządzeniem upoważnionego sędziego Sądu Rejonowego w Ż SSR D L z lutego 2020 roku w sprawie o sygn. akt wyznaczono dla pokrzywdzonego A B pełnomocnika z urzędu w osobie adwokat P D

Wnioskiem z lipca 2020 roku A B wniósł o zmianę pełnomocnika adwokat P D w wyżej wymienionej sprawie. W uzasadnieniu A B wskazał m.in., iż pełnomocnik nie kontaktuje się z nim w żadnej ze spraw.

Zarządzeniem z dnia   sierpnia 2020 roku, sygn. akt   , upoważniony sędzia Sądu Rejonowego w Ż   SSR D   L   nie uwzględniła wniosku A   B   o zmianę pełnomocnika z urzędu w osobie adwokat P   D   , albowiem powody wskazane przez niego nie uzasadniają zmiany, a A   B   nie wykazał, aby dotychczasowy pełnomocnik nie reagował na jego pisma.

Zażaleniem z   sierpnia 2020 roku, A   B   zaskarżył zarządzenie z dnia   sierpnia 2020 roku, w sprawie o sygn. akt   , wnosząc o zmianę zaskarżonego zarządzenia i wyznaczenie innego profesjonalnego pełnomocnika.

Postanowieniem z   października 2020 roku, sygn. akt   , Sąd Rejonowy w Ż   nie uwzględnił zażalenia A   B   i utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy w Ż   wskazał, że „*Stosownie do treści art. 118 § 3 k.p.c. stosowanego w zw. z art. 88 § 1 k.p.k. z ważnych przyczyn adwokat lub radca prawny może wnosić o zwolnienie od obowiązku zastępowania strony w procesie. Zdaniem Sądu, wobec odmiennego w postępowaniu karnym trybu wyznaczania pełnomocników przepis ten będzie miał zastosowanie także w przypadku wniosku złożonego przez skarżącego podobną regulację zawiera także art. 81 § 2 k.p.k., do którego jednak art. 88 § 1 k.p.k. nie odwołuje się bezpośrednio. W ocenie Sądu wskazany przez A   B   przyczyn powodów nie sposób uznać za uzasadnione i ważne tym samym, skoro wnioskujący nie podaje na czym miały polegać improwizacje pełnomocnika w innych sprawach. Z tych względów, zdaniem Sądu wnioski skarżącego zmierzają jedynie do przedłużenia postępowania.*”.

Z kolei w komparycji wyżej wymienionego postanowienia Sąd Rejonowy w Ż   wskazał jako podstawę prawną rozstrzygnięcia art. 81 § 1a k.p.k. i art. 81 § 2 k.p.k.

Od postanowienia Sądu Rejonowego w Ż   z   października 2020 roku, sygn. akt   , nie został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

II. UZASADNIENIE ZARZUTU NIEZGODNOŚCI KWESTIONOWANYCH PRZEPISÓW USTAW ZE WSKAZANYMI KONSTITUCYJNYMI WOLNOŚCIAMI I PRAWAMI

- a) Uzasadnienie zarzutu dotyczącego niezgodności art. 118 § 3 k.p.c. w związku z art. 89 k.p.k., w związku z art. 88 § 1 k.p.k. w związku z art. 81a § 1 k.p.k. rozumianego w ten sposób, że w przypadku złożenia wniosku o zmianę pełnomocnika z urzędu w postępowaniu karnym przesłanką złożenia takiego wniosku jest istnienie ważnych przyczyn z art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 31 ust. 2 Konstytucji w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji**

Konstytucyjnym prawem Skarżącego, które zostało naruszone jest prawo do sądu wyrażone w art. 45 ust. 1 Konstytucji, a także prawo podmiotowe do ochrony wolności wyrażone w art. 31 ust. 2 Konstytucji i prawo podmiotowe równości wyrażone w art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Jak wskazuje się w doktrynie, a także w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, prawo do sądu składa się m. in. z prawa do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności (zob. Piotr Tuleja, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, LEX, a także zob. wyrok TK z dnia 22 października 2015 r., sygn. SK 28/14).

Prawo do sądu jest rozumiane zarówno formalnie, jako dostępność drogi sądowej w ogóle, jak i materialnie, jako możliwość prawnie skutecznej ochrony praw na drodze sądowej. Ochronę taką gwarantuje m.in. takie ukształtowanie warunków realizacji prawa do sądu, które nie prowadzi do ograniczenia możliwości merytorycznego zbadania przez sąd zarzutów formułowanych przez skarżącego (por. wyroki TK z: 31 stycznia 2005 r., sygn. SK 27/03, OTK ZU nr 1/A/2005, poz. 8 i 5 lipca 2005 r., sygn. SK 26/04, OTK ZU nr 7/A/2005, poz. 78). Konstytucyjne prawo do sądu obejmuje zarówno prawo do wymiaru sprawiedliwości, czyli merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawach z zakresu praw jednostki, jak i prawo do sądowej kontroli aktów, które godzą w konstytucyjne prawa i wolności jednostki. W tym ostatnim wypadku sąd realizuje czynności z zakresu ochrony prawnej, chroniąc jednostkę przed arbitralnością działań podmiotu sprawującego władztwo publiczne (por. wyrok TK z 13 stycznia 2015 r., sygn. SK 34/12). Konstytucyjne prawo zaskarżania orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji stanowi istotny czynnik urzeczywistniania tzw. sprawiedliwości proceduralnej, która to zasada wynika nie tylko z art. 45 ust. 1 Konstytucji, ale także z art. 2 Konstytucji, i jest "wartością samą w sobie" (por. wyroki TK z: 16 listopada 1999 r., sygn. SK 11/99, OTK ZU nr 7/1999, poz. 158; 2 października 2006 r., sygn. SK 34/06, OTK ZU nr 9/A/2006, poz. 118 i 27 marca 2007 r., sygn. SK 3/05).

Konstytucyjne prawo do sądu, a tym samym prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej zgodnie z wymogami sprawiedliwości powiązane jest z zasadą demokratycznego państwa prawnego wyrażoną w art. 2 Konstytucji.

Z kolei z art. 31 ust. 2 Konstytucji wynika publiczne prawo podmiotowe do ochrony wolności. Ochrona wolności wyraża się w zakazie ingerowania przez władze publiczne we wskazaną powyżej swobodę oraz w nakazie tworzenia instytucji prawnych chroniących tę swobodę przed ingerencją wszelkich podmiotów, w tym innych osób fizycznych i prawnych (zob. Piotr Tuleja, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, LEX).

Art. 32 ust. 1 Konstytucji statuuje natomiast prawo podmiotowe równości. Przepis ten wymaga zachowania równości na płaszczyźnie stanowienia prawa (równość wobec prawa) oraz na płaszczyźnie stosowania prawa. Cytowana powyżej formuła, nakazująca takie samo traktowanie osób znajdujących się w takiej samej sytuacji oraz odmienne traktowanie osób znajdujących się w sytuacji odmiennej, adresowana jest przede wszystkim do prawodawcy. To on, tworząc normy generalno-abstrakcyjne, powinien brać pod uwagę konieczność stanowienia norm o takiej samej lub różnej treści w zależności od wskazanych powyżej sytuacji (zob. wyrok TK – sygn. SK 32/02). Równe traktowanie osób wymaga, by organy stosujące prawo dokonywały konkretyzacji norm generalno-abstrakcyjnych w normy konkretno-indywidualne bez nieuzasadnionego różnicowania.

Sąd Rejonowy w Ż
października 2020 roku, sygn.
1 Konstytucji, a także prawo podmiotowe do ochrony wolności wyrażone w art. 31 ust. 2

wydając i uzasadniając postanowienie z
naruszył prawo do sądu wyrażone w art. 45 ust.
6

Konstytucji i prawo podmiotowe równości wyrażone w art. 32 ust. 1 Konstytucji poprzez rozumienie normy zawartej w art. 118 § 3 k.p.c. w związku z art. 89 k.p.k., w związku z art. 88 § 1 k.p.k. w związku z art. 81a § 1 k.p.k. w ten sposób, że w przypadku złożenia wniosku o zmianę pełnomocnika z urzędu w postępowaniu karnym przesłanką złożenia takiego wniosku jest istnienie ważnych przyczyn.

Art. 89 k.p.k. nakazuje w kwestiach dotyczących pełnomocnika, a nieunormowanych przez przepisy k.p.k., stosować odpowiednio przepisy obowiązujące w postępowaniu cywilnym. Na mocy tego przepisu, Sąd Rejonowy w Ż , zastosował normę zawartą w art. 118 § 3 k.p.c.

Odpowiednie stosowanie przepisu art. 118 § 3 k.p.c. w postępowaniu karnym z mocy art. 89 k.p.k. nakazuje zastosowanie art. 118 § 3 k.p.c. z odpowiednimi modyfikacjami adekwatnymi do sytuacji i specyfiki postępowania karnoprocesowego, tym bardziej, że art. 118 § 3 k.p.c. nie stanowi o uprawnieniu osoby korzystającej z ustanowionego pełnomocnika z urzędu do złożenia wniosku o zmianę tego pełnomocnika, lecz o możliwości wniesienia wniosku przez adwokata lub radcę prawnego o zwolnienie od obowiązku zastępowania strony w procesie.

Skoro norma prawna zawarta w art. 118 § 3 k.p.c. nie dotyczy wprost identycznej sytuacji jaka powstała w postępowaniu karnym, a więc złożenia wniosku przez pokrzywdzonego o zmianę pełnomocnika z urzędu, to w świetle art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 31 ust. 2 Konstytucji i w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji brak było podstaw do przyjęcia wykładni, że w przypadku złożenia wniosku o zmianę pełnomocnika z urzędu w postępowaniu karnym przesłanką złożenia takiego wniosku jest istnienie ważnych przyczyn. Przepis prawa nie stanowi bowiem wprost, że w przypadku złożenia wniosku o zmianę pełnomocnika z urzędu w postępowaniu karnym przesłanką złożenia takiego wniosku jest istnienie ważnych przyczyn.

Rozumienie normy zawartej w art. 118 § 3 k.p.c. w związku z art. 89 k.p.k., w związku z art. 88 § 1 k.p.k. w związku z art. 81a § 1 k.p.k. w sposób przyjęty przez Sąd Rejonowy w Ż w postanowieniu z dnia października 2020 roku prowadzi do sytuacji, w której procedura sądowa nie jest ukształtowana zgodnie z wymogami sprawiedliwości, a na człowieka, którego wolność podlega ochronie prawnej, zgodnie z art. 31 ust. 1 Konstytucji, nakładany jest obowiązek wykazywania przesłanek, których prawo wprost mu nie nakazuje. Tymczasem, zgodnie z Konstytucją, nikogo nie wolno zmuszać do czynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje, co oznacza, iż nie można zmuszać pokrzywdzonego w postępowaniu karnym składającego wniosek o zmianę pełnomocnika z urzędu, do wykazywania istnienia ważnych powodów takiej zmiany, skoro prawo wprost tego nie nakazuje. Prowadzi to także do sytuacji, w której w odmiennej sytuacji różne podmioty uczestniczące w postępowaniu (strona, pełnomocnik) i to w różnych postępowaniach (postępowanie cywilne, postępowanie karne) traktowane są identycznie przy braku jednoznacznej normy prawnej uprawniającej do takiego traktowania. Odmierna jest bowiem sytuacja, w której w postępowaniu karnym pokrzywdzony mający pełnomocnika z urzędu składa wniosek o jego zmianę od sytuacji, w której adwokat lub radca prawny ustanowiony z urzędu w postępowaniu cywilnym składa wniosek o zwolnienie od obowiązku zastępowania strony w procesie. Skoro brak jest wyraźnej normy prawnej stanowiącej o konieczności badania

wniosku pokrzywdzonego mającego pełnomocnika z urzędu o zmianę tego pełnomocnika pod kątem istnienia przesłanki ważnych przyczyn, to zbadanie w ten sposób wniosku Skarżącego A B naruszyło konstytucyjne prawo do sądu wyrażone w art. 45 ust. 1 Konstytucji, a także prawo podmiotowe do ochrony wolności wyrażone w art. 31 ust. 2 Konstytucji i prawo podmiotowe równości wyrażone w art. 32 ust. 1 Konstytucji.

W rezultacie, art. 118 § 3 k.p.c. w związku z art. 89 k.p.k., w związku z art. 88 § 1 k.p.k. w związku z art. 81a § 1 k.p.k. rozumiany w ten sposób, że w przypadku złożenia wniosku o zmianę pełnomocnika z urzędu w postępowaniu karnym przesłanką złożenia takiego wniosku jest istnienie ważnych przyczyn jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 31 ust. 2 Konstytucji w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

b) Uzasadnienie zarzutu dotyczącego niezgodności art. 81 § 2 k.p.k. w związku z art. 88 § 1 k.p.k. w zakresie zwrotu „(...) uzasadniony (...)” odnoszącego się do przypadku złożenia wniosku o zmianę pełnomocnika z urzędu w postępowaniu karnym z art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji

Konstytucyjnym prawem Skarżącego, które zostało naruszone jest prawo do sądu wyrażone w art. 45 ust. 1 Konstytucji, a także prawo podmiotowe do ochrony wolności wyrażone w art. 31 ust. 2 Konstytucji i prawo podmiotowe równości wyrażone w art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Jak wskazuje się w doktrynie, a także w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, prawo do sądu składa się m. in. z prawa do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności (zob. Piotr Tuleja, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, LEX, a także zob. wyrok TK z dnia 22 października 2015 r., sygn. SK 28/14).

Prawo do sądu jest rozumiane zarówno formalnie, jako dostępność drogi sądowej w ogóle, jak i materialnie, jako możliwość prawnie skutecznej ochrony praw na drodze sądowej. Ochronę taką gwarantuje m.in. takie ukształtowanie warunków realizacji prawa do sądu, które nie prowadzi do ograniczenia możliwości merytorycznego zbadania przez sąd zarzutów formułowanych przez skarżącego (por. wyroki TK z: 31 stycznia 2005 r., sygn. SK 27/03, OTK ZU nr 1/A/2005, poz. 8 i 5 lipca 2005 r., sygn. SK 26/04, OTK ZU nr 7/A/2005, poz. 78). Konstytucyjne prawo do sądu obejmuje zarówno prawo do wymiaru sprawiedliwości, czyli merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawach z zakresu praw jednostki, jak i prawo do sądowej kontroli aktów, które godzą w konstytucyjne prawa i wolności jednostki. W tym ostatnim wypadku sąd realizuje czynności z zakresu ochrony prawnej, chroniąc jednostkę przed arbitralnością działań podmiotu sprawującego władztwo publiczne (por. wyrok TK z 13 stycznia 2015 r., sygn. SK 34/12). Konstytucyjne prawo zaskarżania orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji stanowi istotny czynnik urzeczywistniania tzw. sprawiedliwości proceduralnej, która to zasada wynika nie tylko z art. 45 ust. 1 Konstytucji, ale także z art. 2 Konstytucji, i jest "wartością samą w sobie" (por. wyroki TK z: 16 listopada 1999 r., sygn. SK 11/99, OTK ZU nr 7/1999, poz. 158; 2 października 2006 r., sygn. SK 34/06, OTK ZU nr 9/A/2006, poz. 118 i 27 marca 2007 r., sygn. SK 3/05).

Konstytucyjne prawo do sądu, a tym samym prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej zgodnie z wymogami sprawiedliwości powiązane jest z zasadą demokratycznego państwa prawnego wyrażoną w art. 2 Konstytucji.

Art. 32 ust. 1 Konstytucji statuuje natomiast prawo podmiotowe równości. Przepis ten wymaga zachowania równości na płaszczyźnie stanowienia prawa (równość wobec prawa) oraz na płaszczyźnie stosowania prawa. Cytowana powyżej formuła, nakazująca takie samo traktowanie osób znajdujących się w takiej samej sytuacji oraz odmienne traktowanie osób znajdujących się w sytuacji odmiennej, adresowana jest przede wszystkim do prawodawcy. To on, tworząc normy generalno-abstrakcyjne, powinien brać pod uwagę konieczność stanowienia norm o takiej samej lub różnej treści w zależności od wskazanych powyżej sytuacji (zob. wyrok TK – sygn. SK 32/02). Równe traktowanie osób wymaga, by organy stosujące prawo dokonywały konkretyzacji norm generalno-abstrakcyjnych w normy konkretno-indywidualne bez nieuzasadnionego różnicowania.

Sąd Rejonowy w Ż wydając postanowienie z
października 2020 roku, sygn. , w którym jako podstawę prawną wskazano art. 81 § 2 k.p.k. i art. 81 § 1a k.p.k., naruszył prawo do sądu wyrażone w art. 45 ust. 1 Konstytucji, a także prawo podmiotowe równości wyrażone w art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Art. 88 § 1 zd. 2 k.p.k. nakazuje do pełnomocnika stosować odpowiednio przepis art. 81 § 2 k.p.k., a art. 89 k.p.k. nakazuje w kwestiach dotyczących pełnomocnika, a nieunormowanych przez przepisy k.p.k., stosować odpowiednio przepisy obowiązujące w postępowaniu cywilnym.

Odpowiednie stosowanie przepisu art. 81 § 2 k.p.k. w postępowaniu karnym z mocy art. 88 § 1 zd. 2 k.p.k. nakazuje zastosowanie art. 81 § 2 k.p.k. z odpowiednimi modyfikacjami adekwatnymi do sytuacji i specyfiki postępowania karnoprosesowego, a co więcej nakazuje zastosować odpowiednio regulacje obowiązujące w postępowaniu cywilnym.

Powyższe oznacza, że skoro pokrzywdzony mający pełnomocnika z wyboru w postępowaniu karnym może swobodnie go zmienić i nie musi tego uzasadniać w żadnym sposób, to w świetle art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji brak jest podstaw do różnicowania sytuacji pokrzywdzonego mającego pełnomocnika z wyboru od pokrzywdzonego mającego pełnomocnika z urzędu. Nakładanie bowiem na pokrzywdzonego mającego pełnomocnika z urzędu dodatkowego obowiązku z postaci konieczności istnienia uzasadnionego wniosku pokrzywdzonego, podczas gdy w przypadku pokrzywdzonego mającego pełnomocnika z wyboru brak jest jakichkolwiek wymagań co do możliwości zmiany pełnomocnika prowadzi do sytuacji, w której procedura sądowa nie jest ukształtowana zgodnie z wymogami sprawiedliwości. Prowadzi to także do sytuacji, w której w podobnej sytuacji (pokrzywdzony mający pełnomocnika z wyboru i pokrzywdzony mający pełnomocnika z urzędu) podmioty uczestniczące w postępowaniu karnym traktowane są odmiennie w sposób sprzeczny z zasadą równości wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji. Różnica pomiędzy pokrzywdzonym mającym pełnomocnika z wyboru a pokrzywdzonym mającym pełnomocnika z urzędu sprowadza się jedynie do tego, że ten pierwszy jest w stanie opłacić wynagrodzenie pełnomocnika, a ten drugi nie i w związku z tym korzysta z pełnomocnika z urzędu. Sytuacja materialna człowieka nie może prowadzić do zróżnicowania jego praw konstytucyjnych, albowiem prawo do sądu wyrażone w art. 45 ust. 1 Konstytucji nie jest uzależnione ani

zróżnicowane od sytuacji materialnej człowieka. Wprowadzenie takiego zróżnicowania przez ustawodawcę powoduje, iż naruszone zostało konstytucyjne prawo do sądu wyrażone w art. 45 ust. 1 Konstytucji, a także prawo podmiotowe równości wyrażone w art. 32 ust. 1 Konstytucji.

W rezultacie, art. 81 § 2 k.p.k. w związku z art. 88 § 1 k.p.k. w zakresie zwrotu „(...) uzasadniony (...)” odnoszący się do przypadku złożenia wniosku o zmianę pełnomocnika z urzędu w postępowaniu karnym jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Mając powyższe na względzie skarga konstytucyjna złożona przez pełnomocnika Skarżącego jest w całości zasadna, dlatego też wnoszę jak na wstępie.

Za Skarżącego – pełnomocnik

KANCELARIA PRAWNY
Mariusz Adamczyk

Załączniki:

1. postanowienie Sądu Rejonowego w Ż z stycznia 2021 roku, sygn. akt ;
2. postanowienie Sądu Rejonowego w Ż z marca 2021 roku, sygn. akt ;
3. pismo Okręgowej Izby Radców Prawnej w K z marca 2021 roku – doręczonego pełnomocnikowi w dniu 15 kwietnia 2021 roku;
4. wydruk śledzenia przesyłki dla listu Okręgowej Izby Radców Prawnej w K
5. postanowienie Sądu Rejonowego w Ż z października 2020 roku, sygn. akt ;
6. elektroniczne pokwitowanie odbioru postanowienia Sądu Rejonowego w Ż z października 2020 roku, sygn. akt ;
7. wniosek A B z listopada 2020 roku;
8. pismo Okręgowej Izby Radców Prawnej w K z lutego 2021 roku adresowanego do radcy prawnego K B
9. zażalenie A B z sierpnia 2020 roku;
10. zarządzenie z sierpnia 2020 roku, sygn. akt ;
11. wniosek A B z lipca 2020 roku;
12. 4 odpisy skargi konstytucyjnej z załącznikami.